

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/460/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712214724
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3712214724.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa: R. T. D., s.r.o. so sídlom Z. 5, J., IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou P. T., s.r.o. so sídlom Z. 5, J., IČO: 36 613 843, proti odporcom: 1/ E. E., bytom K. XXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou B. G., súdnou tajomníčkou Okresného súdu P., 2/ I. T., bytom O. XXXX/XXX, G. J., 3/ X. T., bytom D. XXXX/XX, G. J., t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpený opatrovníčkou T. I., súdnou tajomníčkou Okresného súdu P., o zaplatenie 3.340,34 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 17. marca 2014, č.k. 8C/182/2013-115, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa odporcu 2/ **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči odporcom 1/, 2/, 3/ zaplatenia sumy 3.340,34 eur s príslušenstvom. Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 54 ods. 1, § 100, § 103, § 101 Občianskeho zákonníka, ďalej § 2 písm. e/ zákona č. 258/2001 Z.z., § 5 zákona č. 258/2001 Z.z., kedy z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 08.12.2004 D. D., a.s. a odporca 1/ uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere na základe, ktorej sa zaviazala poskytnúť sumu 2.323,57 eur, ktoré sa odporca 1/ zaviazal splácať vždy do 20.dňa v mesiaci a to od 20.01.2005 do 20.11.2011, kedy mala byť realizovaná posledná splátka. Záväzok odporcu 1/ bol zabezpečený ručením zo strany odporcov 2/, 3/. Dohody o ručení boli uzatvorené toho istého dňa. Dňa 18.12.2008 došlo k postúpeniu pohľadávky zo D. D., a.s. na navrhovateľa a teda súd mal za preukázanú aktívnu legitímáciu navrhovateľa v konaní. V čase uzavretia úverovej zmluvy dňa 08.12.2004 Občiansky zákonník obsahoval úpravu problematiky spotrebiteľských zmlúv v znení, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Z Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy by teda izolovaným výkladom nezohľadňujúc ustanovenia iných právnych predpisov bolo možné vyvodiť, že úverová zmluva ako absolútny obchod podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka spotrebiteľskou zmluvou nie je. Treba však poukázať na to, že podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Z uvedeného dôvodu zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako dodávateľom a odporcom 1/ ako spotrebiteľom bola napriek povahe tzv. absolútneho obchodu zmluvou typovou, teda spotrebiteľskou. Pri aplikácii rozhodných

právných noriem súd vychádzal z hierarchie právnych predpisov: ako základný predpis pre riešenie otázok záväzkového práva ja potrebné aplikovať tretiu časť Obchodného zákonníka, vid' § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka. Úpravu zmluvného typu v § 497 a nasl. Občianskeho zákonníka je teda potrebné doplniť o derogujúce a dopĺňacie ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch. Občiansky zákonník ako lex generalis v zmysle § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na riešenie otázok neupravených v Obchodnom zákonníka. Do tejto kategórie noriem je nutné v zmysle Občianskeho zákonníka a Zákona o ochrane spotrebiteľa okrem zaradiť aj ustanovenia na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. V prejednávanej veci podľa navrhovateľa došlo dňa 28.01.2008 od odstúpeniu zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom 1/. Odporca 2/ vzniesol námietku premlčania. Podľa názoru súdu postup navrhovateľa pri uzatváraní dohody o uznaní záväzku je jednoznačne nekalou obchodnou praktickou, ako taký je hrubo rozporný s dobrými mravmi. Súdu je z úradnej činnosti známe, že navrhovateľ skupuje veľké množstvo často už premlčaných pohľadávok, ktoré potom uplatňuje na súde. Uznanie záväzku zo strany odporcu 2/ by súd aproboval v prípade, ak by podnet na takéto konanie vyšiel z jeho strany, alebo síce zo strany navrhovateľa, ale s poučením o následkoch uznania záväzku na uplynutie premlčacej doby. Naopak navrhovateľ v snahe reparovať pochybenie, resp. pochybenie právneho predchodcu spočívajúce v nepodaní návrhu na začatie konania včas a vyhnúť sa možnej námietke premlčania zamietnutiu návrhu na začatie konania obchádza dlžníkov a pod zámienkou výhodnosti podpísania splátkového kalendára ako listiny, ktorá má dlžníka ochrániť pred problémami do tejto listiny inkorporuje aj vyhlásenie o uznaní dlhu. Navyše z výpovede odporcu 2/ na pojednávaní vyplýva, že navrhovateľ, resp. jeho zamestnanci na neho vyvíjali psychický nátlak, aby uznanie dlhu podpísal. Preto súd dospel k záveru, že dohoda, z ktorej navrhovateľ odvodzuje, že svoj nárok uplatnil včas považuje podľa § 3, § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Ak potom odporca 2/ na pojednávaní a opatrovníčky odporcov 1/, 3/ vzniesli námietku uplynutia premlčacej lehoty, ktorá podľa navrhovateľom predloženej prílohy č. 1 Zmluvy o postúpení pohľadávok začala plynúť 28.01.2008 a uplynula dňa 28.01.2012, súd bol povinný sa touto námietkou zaoberať. Keďže preukázateľne konanie začalo podaním návrhu až dňa 03.12.2012, došlo tak k uplatneniu návrhu po uplynutí premlčacej a preto súd návrhu vyhovieť nemohol. Ďalej je potrebné uviesť, že Dohoda o zaplatení už splateného záväzku nie je ničím iným ako privatívnu nováciou v zmysle § 516 ods. 1 OZ a zmenou existujúcej zmluvy v otázke splatnosti. Potom, ak má zmluva spotrebiteľský charakter, spotrebiteľský charakter má aj dohoda, ktorá túto zmluvu mení v jej niektorej časti. Ak podnikateľ ako dodávateľ do dohody tváriacej sa ako dohoda o zmene splatnosti záväzku inkorporuje jednostranný zmluvný záväzok dlžníka týkajúcej sa uznania dlhu, je nutné dôjsť k záveru, že takáto zmluvná dohoda spôsobuje vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto je neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ. Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh zamietol ako premlčaný v celom rozsahu a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešným odporcom náhradu trov konania nepriznal, pretože títo si trovy konania neuplatnili.

Proti tomuto rozsudku v časti, ktorej súd návrh zamietol voči odporcovi 2/ podal včas odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu, ktorý odôvodňoval tým, že dňa 15.07.2010 odporca 2/ podpísal Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany odporcu ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku. Podľa § 110 ods. 1 OZ, ak právo dlžník písomne uznal, čo do dôvodu i výšky premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, kedy k uznaniu došlo. Zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Navrhovateľ považoval za potrebné poukázať na rozdielnosť účinkov, rovnako aj na rozdielnosť náležitostí potrebných k tomu, aby nastali účinky v ust. § 110 ods. 1 druhá veta OZ a ust. § 558 OZ. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok len, ak ten, kto dlh uznal vedel o jeho premlčaní podľa § 558 OZ. Tým, že odporca podpísal dohodu prejavil svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jeho záujme, pretože po jeho splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho postavenie pri žiadosti o úver. Zároveň poukázal na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Daným prístupom súdu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov. Konanie odporcu nemožno považovať za morálne a čestné a preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Zároveň poukázal na iné rozhodnutia od Krajských súdov v Žiline, v Nitre, v Prešove a v Trnave. Žiadal v konečnom dôsledku, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu preskúmal a podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrhu vyhovie a navrhovateľa

voči odporcovi 2/ v napadnutom rozsahu, prípadne ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov právneho zastúpenia.

Odporcovia 1/, 2/, 3/ sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. z týchto dôvodov:

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ až f/ cit. zákonného ustanovenia. Navrhovateľ vo svojom odvolaní výslovne neoznačuje ani jeden z uvedených dôvodov na odvolanie, avšak podáva odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a nedostatočného zistenia skutkového stavu veci (dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je daný v prípade, ak účastník konania navrhol dôkaz, ktorý bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ho nevykonal, čím vzniká nedostatok v skutkových zisteniach, ktoré treba odstrániť.

V prejednávanej veci však navrhovateľ neuvádza v odvolaní žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že navrhol dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie v danej veci a ktorý by nebol súdom prvého stupňa vykonaný. Táto okolnosť nevyplýva ani z obsahu zápisnice o pojednávaní súdu prvého stupňa. Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p., preto nebol uplatnený opodstatnene.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. je podľa súdnej praxe daný v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorý na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V prejednávanej veci jednoznačne vyplýva zo spisu, že odporca 1/ bol dlžníkom D. D. a odporcovia 2/, 3/ boli jeho ručiteľmi a to na základe Zmluvy o úvere, ktorú uzatvorili účastníci dňa 08.12.2004. Navrhovateľ na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.01.2008 nadobudol predmetnú pohľadávku, pričom nárok sa stal splatným rovnako dňa 28.01.2008.

Súd prvého stupňa vzhľadom na obranu odporcu sa dôvodne zaoberal charakterom uplatnenej pohľadávky s tým, že právny vzťah medzi účastníkmi je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a preto je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia, ktoré spravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda aj na právny úkon uznania dlhu, na ktorej skutočnosti nič nemení postúpenie pohľadávky na iný subjekt.

Preskúmaním ďalej potom odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa dôvodne zaoberal námietkou premlčania vznesenou odporcom 2/ a správne posúdil začiatok plynutia premlčacej lehoty a jej dôsledky.

Medzi účastníkmi bola uzatvorená Dohoda o splátkovom kalendári a uznaní dlhu dňa 15.07.2010, ktorú uzatvoril odporca 2/ s navrhovateľom.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil platnosť predmetnej dohody o splátkach a v tejto súvislosti aj správne aplikovať ust. § 39 OZ týkajúce sa právnych úkonov. S jeho odôvodnením sa odvolací súd stotožňuje a na zdôraznenie správnosti dodáva:

Súdna prax vychádza zo stanoviska, že Dohoda o splátkach je typickým formulárovým ošetrením vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľa predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach s podsunutou rozhodcovskou klauzulou. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliada na úroveň priemerného spotrebiteľa, kedy hrozí nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument sledujúci dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide podľa Smernice rady 2005/29 bod 18 preambuly o nekalú obchodnú prax a nie odbornú starostlivosť dodávateľa v záujme zvýšenia kvality života ľudí. Aj v danom prípade Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku treba považovať za formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok navrhovateľa vo forme povolenia splátok dlhu, avšak jeho cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku. Z jej textu je zrejmé, že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčenému počtu dlžníkov. Na základe príkladov z praxe možno konštatovať, že ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, dlžník pri uzatváraní Dohody o splátkach nemôže jeho obsah ovplyvniť. Aj keď odporca 2/ v danom prípade podpísal Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, v ktorom uviedol, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, takáto dohoda je považovaná v praxi súdov v Slovenskej republike za rozpornú s dobrými mravmi. Text dohody je podpísaný na dopredu navrhovateľom pripravený formulár vytlačený drobným písmom, ktorého obsah nemôže ovplyvniť. Dohoda týkajúca sa uznania dlhu nebola iniciovaná odporcom 2/ ako spotrebiteľom, ktorý jej uzavretím nič nezískal, ale naopak zhoršil svojej postavenie.

Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa pre účely Zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie aj konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku alebo poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a výraznú nerovnosť zmluvných strán ako aj porušovanie zmluvnej slobody.

V prejednávanej veci k dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka uznať premlčaný dlh nedošlo, ale naopak navrhovateľ v snahe reparať pochybenie svojho právneho predchodcu spočívajúce v nepodaní návrhu na začatie konania pred uplynutím premlčacej doby a vyhnúť sa tak novej námietke premlčania a zamietnutia žaloby inkorporoval do Dohody o splátkach vyhlásenie o uznaní dlhu bez podania vysvetlenia dlžníkovi. Za daných okolností preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď prihliadol na námietku premlčania vznesenú odporcom 2/ ako aj opatrovníčkou odporcov 1/, 3/ a návrh zamietol.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne rozhodoval o náhrade trov prvostupňového konania. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému odporcovi náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, nakoľko tento si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a preukázateľne mu v odvolacom konaní mu zo spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevplyvajú.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa odporcov 1/, 3/ odvolaním napadnutý nebol, a preto je v tejto časti právoplatný a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.